

Dagens frågor

Programarbeten

Moderaternas förslag till nytt handlingsprogram behandlas i flera artiklar i detta nummer. Men det är inte bara moderaterna som förnyas sig. När detta läses har centerpartiets partistyrelse redan lagt fram sitt förslag till nytt parti-program till den extra partistämman som centern för detta ändamål skall hålla i februari.

Folkpartiet skall antaga ett helt nytt parti-program på landsmötet hösten 1981. Förslaget läggs fram nu i januari.

Det kommer att bli intressant att se hur de tre icke-socialistiska partierna i sina programarbeten närmar eller skiljer ut sig från varandra. För alla som är intresserade av fortsatt borgerligt styre i det här landet är det viktigt.

Det är också viktigt och intressant att följa idéutvecklingen skild från det dagsaktuella partitaktiska spelet. Det finns därför anledning för Svensk Tidskrift att återkomma till programarbetet inom folkpartiet och centern inom kort.

Olof Palme som fredsmäklare

Om Olof Palme lyckas att mäkla fred mellan Irak och Iran blir han värd allt erkännande. Uppgiften förefaller i december 1980 vara näst intill omöjlig. Men å andra sidan måste fred en gång komma, och kanske har Palme så god näsa att han kan vara i bilden och bidra på något sätt just då förutsättningarna finns. Då får han del av äran, och detta må vara honom väl unnat.

Att han alls åtagit sig uppdraget beror förmodligen delvis på vantrivsel hemma. Han förefaller vara alltmer isolerad inom sitt parti, han har sina trogna bland mindre framstående förmågor som Thage G Peterson och andra,

hans egen partisekreterare gör knappt någon hemlighet av att han vill ha en ny driftig och framför allt folklik ledare att samarbeta med. Olof Palme är inte längre driftig, och folklik har han aldrig varit. Han är helt igenom negativ, och den erbarmliga roll han spelat som oppositionsledare gör att partiet har all anledning att vilja vara av med honom. Olika tänkbara efterträdare går som bekant oroligt omkring och väntar, någon gång alltför tydligt.

Ty en socialdemokratisk partiledare avsätts inte av de sina. Därför måste Olof Palme avgå till något större och bättre, något som har reklamvärde. Hans socialistiska avrustningskommission saknar sådant. Lokaliseringen till Wien var förmodligen hr Kreiskys villkor för att han skulle vara med och kontrollera företaget — han misstror sedan gammalt Olof Palme. För den senare vore en hög placering inom FN något helt annat.

Inte ens Olof Palme kan på allvar hoppas på att få efterträda generalsekreterare Kurt Waldheim. Om man i Moskva, och därmed i alla lydländerna, vill acceptera honom är obekant, men möjligt. Att USA skulle göra det är däremot knappast troligt. Palme har knappast någonsin visat positivt intresse för Förenta Staterna. Han drog dessutom jämförelser mellan USA:s president och Hitler, då USA som vi numera vet kommit närmare fred med Nordvietnam, ett kommunistiskt land som i Olof Palme funnit en särskilt god vän och vars avsikter veterligen aldrig kritiserats av honom, fastän han på ett tidigt stadium måste ha förstått att kriget i Vietnam i själva verket var ett stort erövringskrig från Nordvietnams sida.

Återstår då "Tredje världen", där Olof Palme påstås ha betydande goodwill. Kanske är

det så, men säkert är det inte. I de nya staterna värderas prestige högt, och vad har en avsutten statsminister och erkänt dålig oppositionsledare att komma med? Det är också på tiden att Afrika producerar en ledaregestalt för FN, och även om svårigheterna att nå enighet just av prestigeskäl blir avsevärda finns namn att diskutera. Detsamma gäller Syd- och Mellanamerika.

Olof Palme lär få nöja sig med en plats som biträde åt hr Waldheim. Hans parti kan då med gott samvete vinka honom farväl och lyckönska honom. Om det blir svårt att finna de rätta orden, kan någon slå upp vad Tage Erlander på sin tid sade då statsrådet Myrdal flyttade till FN och Genève. Erlander sade ungefär att han böjde sitt huvud i vördnad, trots den förlust hans regering led då en så eminent kraft lämnade den. Han böjde sitt huvud – och ingen såg hur glad han blev.

TCO-are mot fondsocialism

TCO-ledningen har nu i många år drivit en kampanj för ett system för löntagarfonder som på få år skulle omvandla Sverige till en socialistisk stat. Trots att alla genomförda opinionsundersökningar har visat att TCO-medlemmarna är emot ett sådant system har TCO-kansliet framhärdat. För övrigt skulle det ju inte behövas några opinionsundersökningar för att fastslå att TCO:s medlemmar, som till övervägande del röstar borgerligt, är emot ett samhälle där företagen ägs och styrs av fackliga pappar, ett ekonomiskt system liknande det i Östeuropa.

Nu har äntligen de många medlemmar i TCO som är missnöjda med Lennart Bod-

ströms och den övriga ledningens propaganda för socialism fått en organisation. För en tid sedan bildades "TCO-are mot fondsocialism". I spetsen står 12 riksdagsmän, fackligt anslutna till något TCO-förbund; lika många från moderaterna, folkpartiet och centern. De kräver ökad debatt på lika villkor inom TCO och dess förbund i fondfrågan. De vill att medlemmarna skall få taga ställning i en rådgivande medlemsomröstning innan TCO och dess förbund tar ställning.

Som väntat har reaktionen från TCO-ledningen varit fientlig. Där vill man inte att medlemmarna skall blanda sig i ledningens fondvänliga manipulationer. Bästa sättet att visa hrr Bodström et consortes vad medlemmarna vill är att anmäla sig till "TCO-are mot fondsocialism", Bergsgatan 18, 11228 Stockholm, telefon 08/53 37 58.

Nytt Tempus

Hur bra är egentligen svenska massmedias utrikesbevakning? Det var en av frågorna som behandlades vid en stor paneldebatt på Utrikespolitiska Institutet för en tid sedan. Kritikerna ansåg bl a att svenska massmedia i alltför stor utsträckning prioriterar ren "nyhetsjakt" på bekostnad av mer seriösa analyser och att svenska utrikesrapportörer ibland har en tendens att låta sin egna värderingar styra rapporteringen, vare sig dessa stämmer överens med fakta eller ej. Ett exempel på det senare är svenska massmedias behandling av Ronald Reagan.

En grupp som inte bara delar en stor del av kritiken mot svenska massmedias nyhetsbevakning utan också velat göra något åt saken är

en grupp journalister med Sydsvenska Dagbladets utrikeschef Jens Sundberg i spetsen, som på sin fritid startat den nya veckotidningen Tempus, som till 80 % domineras av utrikespolitiska nyheter. Tempus har samarbetsavtal med New York Times, Le Monde och The Economist och varje vecka översätts och sammanställs de viktigaste nyheterna från dessa tidningar. Man planerar eventuellt också ett motsvarande avtal med tidskriften Far Eastern Economic Review. Tidningen kan varmt rekommenderas för alla utrikespolitiskt intresserade som dessutom vill få mer kvalificerad och nyanserad information. Man kan också hoppas att Tempus uppdykande leder till att övriga

massmedia i Sverige känner sig tvingade att förbättra sin utrikesbevakning.

Tempus förebild är Le Monde och den långsiktiga ambitionen är att göra en svensk version av den. Huruvida initiativet kommer att lyckas eller ej beror bla på om Tempus lyckas få ett tillräckligt stort antal abonnenter för att klara ekonomin. Några större resurser har man inte vilket är orsaken till att starten skett utan större publicitet och att tidningen än så länge bara går att köpa i ett begränsat antal kiosker. Det bästa sättet att få tag i Tempus är därför att sätta in 160 kronor (50 veckors prenumeration) på postgironummer 40 79 39-8.